

Učbenik Slovenščina v oblaku 8 (avtorice Janja Jerovšek, Andreja Markovič, Mojca Smolej, Tina Žagar Pernar) nadaljuje koncept predhodnika, Slovenščina v oblaku 7. Ima enake štiri glavne tematske sklope: Vrste besed - oblikoslovje, Knjižni in neknjižni jezik – norma, zvrstnost, Beremo, pišemo, govorimo in poslušamo – besediloslovje in sporočanje, Poved in stavek – skladnja. Vsebinsko se v sklopih obravnavam v predhodnem učbeniku dodajajo nova jezikovna znanja z določenih področij, tako da bodo, skladno z učnim načrtom, obdelane do konca šolanja vse temeljne jezik(osl)ovne vsebine. Učbenik je vsebinsko strukturiran premišljeno, tako da iz razreda v razred postopoma prihajajo na vrsto zahtevnejše vsebine z vsakega tematskega področja.

V didaktičnem pogledu pa je v učbeniku v že prej zadovoljivi didaktizaciji opaziti nekaj dobrodošliih izboljšav:

- krajša, še bolj zanimiva in življenjska izhodiščna besedila z aktualnimi temami (prostovoljstvo, begunci, skrb za okolje, adrenalinski šport, bonton ...), mnoga tudi nevsiljivo vzgojna;
- občasna uporaba umetnostnega besedila kot izhodiščnega (npr. posrečena izbira Ihanove pesmi *Kako sem postal* za obravnavo glagolskega vida, pripovedka in pesem V. Jeraj o kralju Matjažu pri obravnavi umetnostnega in neumetnostnega besedila ... );
- raznovrstnost besedil po obliki, vrsti in prenosniku (tiskana, posnetki, splet, oglas, plakat, članek ...);
- primerno zmanjšano število nalog za učence, kar pripomore k ohranjanju pozornosti pri obravnavi problema.

Obravnava poglavij je zasnovana po načelih konstruktivističnega transformacijskega in na učenca osredinjenega učenja. To se kaže v dejstvu, da učenec znanje pridobiva prek lastne dejavnosti, izhajajoče iz izkušnje besedila in življenjskih okoliščin, tako da učenje od znanega k novemu poteka kot obvladljiv in intriganten proces. Avtorice se zavedajo, da mora učenec izhodiščno besedilo najprej razumeti kot celoto in v posameznih zapletenih formulacijah, zato besedilu najprej sledijo vprašanja in naloge s tremi cilji (kar je tudi prispevek k bralni pismenosti). Postopoma se po obliki različne naloge (izbiranje, dopolnjevanje, samostojno odgovarjanje, povezovanje, ki zahtevajo razumevanje, utemeljevanje, presojanje, reševanje problemov) osredotočajo na opazovani problem in vodijo učenca do novih spoznanj. Zdaj šele vstopi učiteljeva razlaga, nato pa prav tako posebej označena teorija in nove naloge za utrjevanje in rabo znanja v novih okoliščinah. Med novimi nalogami je veliko tudi takih za samostojno tvorjenje novega besedila.

Obravnave tako izpeljejo spoznavni krog dela z besedilom od motivacije preko branja do razumevanja do tvorjenja, vmes pa motivirajo učence za pozorno konstruiranje znanja določene jezik(osl)ovne vsebine. Motivacijo podpirajo privlačne ilustracije, nazorne ikone, komunikacijske intervencije učiteljevega govora in medsebojnih pogovorov med učenci ter ustrezne napotitve na izbrane spletne strani.

V učbeniku je še veliko drugih podrobnosti, ki pripomorejo k zanimivosti, privlačnosti, obvladljivosti in privlačnemu učenju jezika.

Zato je učbenik ustrezen tudi z razvojno psihološkega vidika, zaradi aktualnih in pozitivno predstavljenih vsebin pa tudi s pedagoško vzgojnega.

Za deveti razred predlagam preglednice vseh poglavij, da bo učencem na voljo tudi celosten sistem obravnavanih jezik(osl)ovnih pojavov. Te bi bile skupaj z gradivom iz vseh treh učbenikov lahko izhodišče za izdelavo enovite »pedagoške slovnice« za osnovne šole in širšo rabo.

Sklenemo lahko, da gre v vsebinskem in didaktičnem pogledu za kakovosten učbenik, katerega izid priporočam.

dr. Boža Krakar Vogel

20. 2. 2018